

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 2 שנה 2024

בית ספר: בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה B.A.

תהליכים דמוקרטיים בעידן של ביג דאטה

מרצים/ות:

פרופ' סיון הירש הפלר hsivan@runi.ac.il

עוזרי/ות הוראה:

מר יובל פישל yuval.fishel@post.runi.ac.il

מספר הקורס:	3462	סוג הקורס:	שיעור	שעות שבועיות:	2	נקודות זכות:	2
דרישות הקורס:	עבודה מסכמת	קוד קבוצה:	241346200	שפת לימוד:	עברית		

נושאי הקורס

תיאור הקורס:

מהי דמוקרטיה? מהם המרכיבים הבסיסיים במשטר הדמוקרטי? האם עידן המידע יכול לאתגר ואף לשנות משטרים דמוקרטיים מן היסוד? בקורס זה נתמקד בסוגיות מרכזיות הקשורות לדמוקרטיה, כגון, חופש ביטוי, חדשות כזב, הקצנה, אלימות, פופליזם, תנועות חברתיות ומחאה, פרטיות, מעקב ועוד. נתייחס לדילמות הדמוקרטיה שנמצאות על סדר היום הציבורי או במרכז השיח הדמוקרטי. משתתפי הקורס יהיו שותפים לזיהוי הדילמות והאתגרים השונים הנצבים בפני חברות דמוקרטיה בעידן הביג דאטה. ננסה לבחון כיצד ניתן לאמוד מבחינה אמפירית את המושגים השונים, תוך דיון ביקורתי במגבלות הקיימות בכלים המחקריים השונים.

מטרות הקורס

מטרת הקורס הינה לעודד חקירה אקדמית ולמידה פעילה, באמצעות דיון קבוצתי וכתובת עבודת מחקר צוותית. לפיכך, איני מתכוונת "לפקח" על קריאתכם, אלא לספק עבורכם הזדמנויות ללמוד ולערוך דיון ביקורתי בנושאים המרכזיים בתחום.

מבנה ציון הקורס

דרישות הקורס:

1. השתתפות פעילה במפגשי הקורס. **אין זה מספיק להופיע בכיתה!** השתתפות פעילה בדיוני הקורס הינה חובה וחיונית בכדי להפוך את הדיון לביקורתי ופרודוקטיבי;
2. הצגת נושא המטלה המחקרית בכיתה (פרזנטציה);
3. הגשת מטלה מסכמת (עבודה).

השתתפות ונוכחות – על כל סטודנט לקרוא את קריאת החובה מראש ולהשתתף באופן פעיל בדיון הכיתתי. הדיון הכיתתי שלנו **בכל נושא יתחלק לשני שיעורים** – שיעור ראשון יתייחס למסגרת המושגית והתיאורטית (שנדע על מה אנחנו מדברים כשאנחנו אומרים...) והשיעור השני יתייחס למדידה (כיצד אנחנו מודדים את המושג ומהן המגבלות השונות). לשם כך נתחלק לקבוצות והדיון בשיעור השני יהיה שיח בין קבוצות שונות. אנחה אתכם מידי שבוע מה עליכם לעשות – איזה מסד נתונים לבחון, איזה מאמר לקרוא או באלו סרטונים לצפות. **השתתפות בדיון הינה חיונית כדי להפוך את הדיון שלנו לפרודוקטיבי**. אני מודעת לכך שיתכן ולא תבינו את כל מסדי הנתונים או חלקי המאמר שקראתם. בפרט, המתודולוגיות השונות, שיתכן ויהיו חדשים עבורכם. זה בסדר ואין מה לחשוש מכך. אני מבקשת שתביאו את התובנות שלכם (ממסדי הנתונים ומהמאמרים) ושאלות לכיתה.

היו מוכנים לענות על השאלות הבאות לכל פריט מקריאת החובה:

1. מה התרומה העיקרית של המאמר לידע המחקרי הקיים בתחום?
2. מהם הנתונים בהם נעשה שימוש במאמר? האם לדעתך הנתונים והשיטות בהם השתמשו החוקרים מתאימים לבחינת התיאוריה וההשערות?
3. מהם הממצאים העיקריים של המאמר?
4. מהן השלכות התיאורטיות והיישומיות – כיצד מסייעות לנו להבין טוב יותר היבטים ואתגרים של דמוקרטיה בעידן הביג דאטה?
5. מהי הביקורת שלך על המחקר?

הצגת נושא העבודה בכיתה:

כל צוות סטודנטים (אציין מספר במפגש הראשון כתלות של מספר הסטודנטים) נדרש לפתח **שאלת מחקר**. שאלה זו תהווה את הבסיס להצגת נושא העבודה בכיתה ולכתובת העבודה המסכמת בקורס. שאלת המחקר צריכה להיות בתיאום מראש ובאישור המרצה. נקיים פגישות אישיות על מנת לעזור לכם לפתח את שאלת המחקר ומבנה עבודתכם. מרגע שאישרתי את שאלת המחקר שלכם, תוכלו להתחיל לעבוד על הכנת הפרזנטציה להצגת הנושא שלכם בכיתה.

אורך ההצגה בכיתה הינו כ-20 דקות, וכולל תיאור של נושא המחקר, מתודולוגיה וספרות ראשונית על מנת להניע את תהליך כתיבת העבודה. ההצגה בכיתה מהווה **הזדמנות** חשובה עבורכם לקבל משוב וביקורת, אשר יסייעו לכם בגיבוש והכנה של העבודה המסכמת.

1. **ביקורת.** העלו שאלות שמתעוררות לכם בעקבות קריאת מאמרים ראשוניים בנושא (לדוג' ניתן להשוות בין טיעוני מחברים שונים, לבקר את המתודולוגיה של המחקר בתחום, או להציע הסברים חלופיים, לדעתכם, לטענות הקיימות בתחום).
2. **תיאוריה.** הסבירו על האופן בו לדעתכם נושא העבודה שלכם מתקשר לתיאוריות בספרות או לנושאים שנלמדו בסמינר. אל תעשו רק את הקישור אלא חשבו על החיבור בין הנושאים באופן ביקורתי.
3. **יישום.** נסו ליישם את הטיעון שלכם על אירוע אקטואלי באופן שיבהיר כיצד נושא עבודתכם מסייע להבנת תופעות שאנו רואים בימינו. בחרו מקרה אקטואלי אחד ונסו להמחיש כיצד ניתן ליישם את הטיעון שלכם על אירוע שבחרתם.

העבודה המסכמת:

כל **צוות** סטודנטים יבצע **מחקר עצמאי** על נושא ומקרה בוחן לפי בחירתו ובתיאום מראש עם המרצה. העבודה המסכמת צריכה להיות איתנה מבחינה תיאורטית וחזקה מבחינה אמפירית. **העבודה המסכמת זהה לנושא שהוצג בכיתה.** הפרזנטציה בכיתה היא למעשה הצגת "השלד התיאורטי" של העבודה המסכמת. העבודה המסכמת צריכה להיות בהירה מבחינת הטיעון התיאורטי ונתמכת בראיות ממקרה הבוחן שתבחרו/!

ללא קשר לנושא הנבחר, העבודה צריכה לכלול את שלושת המרכיבים הבאים:

- **ספרות תיאורטית** - מהי המסגרת התיאורטית של עבודתך? מהן השערות המחקר בספרות? מהי התרומה העיקרית של עבודתך לידע המחקרי הקיים בתחום? .
- **עדייות ונתונים** ממקרה הבוחן שבחרת. נתונים אשר יסייעו לתמוך בטיעון שלך (מהם הנתונים בהם עשית שימוש בעבודתך? מהם הממצאים העיקריים של עבודתך?)
- **יישום** - מהן ההשלכות התיאורטיות והאמפיריות של עבודתך? כיצד מקרה הבוחן שלך סותר או מוסיף לספרות הקיימת בתחום?

אורך העבודה עד 20 עמודים (רווח כפול, גופן 12 DAVID), לא כולל עמוד שער וביבליוגרפיה. העבודה צריכה לכלול: דף שער, תוכן עניינים, מבוא, כותרות לפרקים (הכוללים מסגרת מושגית, מסגרת תיאורטית, ניתוח, סיכום) וביבליוגרפיה. ניתן לבחור בכל שיטה של כללי הציטוט האקדמי, אך חשוב לשמור על אחידות. במילים פשוטות, **בחרו שיטה אחת בלבד!** יש להגיש את העבודה כעותק קשיח ובמייל למרצה הקורס **לא יאוחר מתאריך 19.2024**. הגשת העבודה לפי הנהלים ובזמן היא אחריותם של הסטודנטים בלבד!

הגשה מאוחרת **חייבת** באישור המרצה. **לא** תתקבל עבודה המוגשת באיחור וללא אישור המרצה. במסגרת הקורס יש לכם 2 מטלות (הצגת העבודה בכיתה וכתובת עבודה מסכמת) אנא עשו כל מאמץ לעמוד בלוח הזמנים ולהגיש את המטלות בזמן שנקבע. בנוסף יהיו חמש הגשות הנוגעות לסוגיות מדידה.

העבודה היא **צוותית** ולא יינתן ציון על עבודות אחרות בעלות תוכן ומבנה דומים.

מרכיבי הציון:

השתתפות בדיוני הכיתה והגשת משימות מדידה – 20%

הצגת נושא העבודה בכיתה – 20%

הגשת עבודה – 60% (ניתן לכתוב את העבודה בעברית או באנגלית).

שעות קבלת מרצה

פרופ' סיון הירש-הפלר

שעת קבלה: לאחר השיעור (ובתיאום מראש).

אימייל: hsivan@runi.ac.il

פרטי עוזר הוראה

עוזר הוראה: יובל פישל (בתיאום מראש)

אימייל: yuval.fishel@post.runi.ac.il

רשימת קריאה

שימו לב: לוחות הזמנים ונושאי המפגשים עשויים להשתנות. תמיד בדקו הודעות ועדכונים באתר הקורס!

חומרי הקריאה זמינים בספרייה ובאתר הקורס.

חומרי הקריאה:

חומרי הקריאה מהווים חומר הכרחי להבנת הנושאים השונים. על הסטודנטים לקרוא את המאמרים הרלוונטיים לפני שיעור. רשימת הקריאה המפורטת להלן תהא נתונה לשינויים במשך הסמסטר על פי ההתפתחויות האקטואליות הרלוונטיות. כמו כן, חומרי הקריאה בסילבוס ילוו במאמרי עיתונות ואתרים רלוונטיים אחרים אשר יפורטו לקראת כל שיעור במהלך הקורס.

מבנה ונושאי הקורס

1. **מבוא והגדרות (סרטון פתיח) – ימי שני: 25.3 + 1.4; ימי חמישי: 28.3 + 4.4**

במפגש זה נשוחח על הרציונל, המטרות, המבנה והדרישות של הקורס. בנוסף, נדון כיצד חוקרים מדיסציפלינות שונות חוקרים כיום 'דמוקרטיה' ומהי 'דמוקרטיה בנסיגה'. כיצד ניתן לאמוד מושגים אלה? ומהן המגבלות הקיימות? נדון בכמה מושגי יסוד ונזהה את התמות המרכזיות בתחום ותייחס לשאלות האם בדמוקרטיה הסוגיה המרכזית היא 'כללי משחק' כגון: שלטון החוק, הכרעת הרוב, בחירות, והליכים הוגנים, או האם העיקר בדמוקרטיה הוא תרבות פוליטית המושתתת על הרעיון לפיו "בני האדם נולדו שווים וחופשיים".

דאל 2002 (ע"ע 39-62); איזנשטדט 2005 (ע"ע 13-23).

Dahlgren Peter, 2018, "Media, Knowledge and Trust: The Deepening Epistemic Crisis of Democracy", Javnost – The Public, 25(1-2) pp. 20-27

י. ישי. "דמוקרטיה ייצוגית; דמוקרטיה משתתפת", בתוך א. צ'רצ'מן וא. סדן, השתתפות: הדרך שלך להשפיע, ע"ע 25-39. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2003.

מדידה: הגעתם ל"אי בודד", שם אתם פוגשים חברה חדשה שאינכם מכירים. הדבר הראשון שאתם רוצים לדעת בדחיפות הוא האם הגעתם לדמוקרטיה. כיצד תבדקו? מה המינימום הדרוש לדמוקרטיה?

1. **מדד הדמוקרטיה (democracy index)** הינו מדד שפותח על-ידי יחידת המידע של השבועון הבריטי אקונומיסט.

2. **The Freedom House**

<https://freedomhouse.org/reports/freedom-world/freedom-world-research-methodology>

https://freedomhouse.org/sites/default/files/2023-03/FIW_World_2023_DigitalPDF.pdf

<https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2023/marking-50-years#executive-summary>

3. **POLITY PROJECT**

<https://www.systemicpeace.org/inscr/p5manualv2018.pdf>

<https://www.systemicpeace.org/polityproject.html>

4. **V-DEM**

[/https://www.v-dem.net](https://www.v-dem.net)

2. **פעולות קולקטיביות, תנועות חברתיות ופוליטיקה במחלוקת - ימי שני: 15.4 + 8.4.**

ימי חמישי: 11.4 + 2.5

הפגנה היא ביטוי חשוב של השתתפות פוליטית בדמוקרטיה, שהפכה לפחות "בלתי קונבנציונלית" בעשורים האחרונים. יחד עם זאת, חקר 'הפוליטיקה של עימות' כולל מגוון רחב של פרספקטיבות על אירועי מחאה, ארגונים, תנועות, מוסדות וכוח. חוקרים בתחום מנסים לתעד ולהסביר מתי, כיצד, ומדוע אנשים וקהילות מתאגדים לפעולה קולקטיבית על מנת להביא לשינוי בסדר היום הציבורי. במפגשים אלו נתמקד בשני נדבכים מרכזיים:

1. כיצד מגדירים 'פוליטיקה של עימות'? מהי פעולה קולקטיבית? מהי מחאה פוליטית?

מהי תנועה חברתית? האם יש הבדל בין המונחים הללו? מהו רפרטואר הפעולה

(repertoire of action) ומהו רפרטואר השיח (repertoire of conversations)?

כיצד מונחים אלו קשורים לפוליטיקה של עימות ומחאה? ומדוע הדיון המושגי כה

חשוב או שמא רלוונטי רק לחוקרים במגדל השן?

2. נזהה את מקורות המידע העומדים לרשותנו, ובפרט נדון במסדי הנתונים הקיימים בתחום.

David A. Snow, Donatella Della Porta, Bert Klandermans, Doug McAdam (eds.). 2013. *The Wiley-Blackwell Encyclopedia of Social and Political Movements*. Malden, MA: Wiley-Blackwell. "**Activism**" (pp. 9-10); "**Collective Action**" (pp. 210-214); "**Contentious Politics**" (pp. 266-269); "**Repertoires of Contention**" (pp. 1081-1082).

Crabtree, C., Davenport, C., Chenoweth, E., Moss, D. M., Earl, J., Ritter, E. H., & Sullivan, C. 2018. Contentious politics in the trump era. *PS: Political Science & Politics*, 51(1), 17-25

Tarrow Sidney, 2015, "Contentious Politics", (eds.), della Porta Donatella and Diani Mario, *The Oxford Handbook of Social Movements*, pp. 86-108

Ortiz, I., Burke, S., Berrada, M., & Saenz Cortés, H. (2022). World protests: A study of key protest issues in the 21st century (CH. 2). Springer Nature. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-88513-7_2

Dahlum, S., Knutsen, C. H., & Wig, T. (2019). Who revolts? Empirically revisiting the social origins of democracy. *The Journal of Politics*, 81(4), 1494-1499
<https://www.economist.com/graphic-detail/2020/03/10/political-protests-have-become-more-widespread-and-more-frequent>

Stefania Milan, 2019, "From data politics to the contentious politics of data", Big (מדידה) (Data & Society, 6(2)

Chenoweth, E. 2019. "The Science of Contemporary Street Protest: New Efforts in (מדידה) the United States." *Science Advances* 5.10

Chenoweth, Erica, Cullen S. Hendrix, and Kyleanne Hunter. 2019. "Introducing the (מדידה) Nonviolent Action in Violent Contexts (Nvavc) Dataset." *Journal of Peace Research* 56.2: 295-305

Lehtiniemi T & Ruckenstein M .2018. The social imaginaries of data activism. Big (מדידה) Data & Society. <https://doi.org/10.1177/2053951718821146>

Walgrave, S., Wouters, R., & Ketelaars, P. 2016. Response problems in the protest (מדידה) survey design: Evidence from fifty-one protest events in seven countries. *Mobilization: An International Quarterly*, 21(1), 83-104

Erica Chenoweth and Jeremy Pressman, "This is What We Learned by Counting (מדידה) the Women's Marches," *Washington Post*, February 7, 2017

מספר מאגרי מידע רלוונטיים (קיימים עוד רבים):

Mass Mobilization Protest Data Harvard

<https://dataverse.harvard.edu/dataset.xhtml?persistentId=doi:10.7910/DVN/HTTWYL>

Political Protest Movements Data Yale <https://guides.library.yale.edu/c.php?g=956915&p=6961578>

ACLED (The Armed Conflict Location & Event Data Project) collects real-time data on the locations, dates, actors, fatalities, and types of all reported political violence and protest

events across Africa, the Middle East, Latin America & the Caribbean, East Asia, South Asia, Southeast Asia, Central Asia & the Caucasus, Europe, and the United States of America

<https://acleddata.com/#/dashboard>; See: https://acleddata.com/acleddatane/wpcontent/uploads/2020/09/ACLEDD_USDataReview_Sum2020_SeptWebPDF_HiRes.pdf; [/https://acleddata.com/special-projects/us-crisis-monitor](https://acleddata.com/special-projects/us-crisis-monitor)

IPPS (International Peace Protest Survey) – This is one of the largest protest surveys ever conducted. As millions of people took the streets on February 15, 2003, protesters were surveyed in eight countries. The survey offers a unique insight into the characteristics, attitudes, and experiences of more than 6,000 respondents. The data are available without restriction from: <http://uahost.uantwerpen.be/m2p/index.php?page=data>

ISSP (International Social Survey Programme) – The ISSP is an annual survey held in about 40 countries worldwide. It focuses strongly on civic attitudes and behavior. In particular, the 2004 wave titled 'Citizenship' included a wide variety of variables on attitudes and behavior that are of interest to scholars within the field of participation and mobilization. In 2014, another 'Citizenship' wave will be conducted. The data are available without restriction from <http://www.issp.org>

ESS (European Social Survey) – The ESS has included data on various forms of political participation throughout each of its six waves. As a result, it offers unique data on political participation that can be compared between countries and across time. Data is freely available through: <http://www.europeansocialsurvey.org>

Democracy Time-series Data – Pippa Norris' Democracy Time-series Data offers a comprehensive set of country level indicators that are used in various multi-level studies on political participation. The data set is available on: <http://www.hks.harvard.edu/fs/pnorris/Data/Data.htm>

CARNEGIE-A one-stop source for following crucial trends in the most significant antigovernment protests worldwide since 2017. <https://carnegieendowment.org/publications/interactive/protest-tracker>

The Crowd Counting Consortium (CCC) collects publicly available data on political crowds reported in the United States, including marches, protests, strikes, demonstrations, riots, and other actions. <https://sites.google.com/view/crowdcountingconsortium/home>

PEW – <https://www.pewresearch.org/topics/protests-and-uprisings>
[/https://www.pewresearch.org/global/2018/10/17/international-political-engagement](https://www.pewresearch.org/global/2018/10/17/international-political-engagement)

Integrated Conflict Early Warning System (ICEWS)– coded interactions between socio-political actors (i.e., cooperative or hostile actions between individuals, groups, sectors and nation states). <https://dataverse.harvard.edu/dataverse/icews>

Social Conflict Analysis Database (SCAD) – he Social Conflict Analysis Database (SCAD) includes protests, riots, strikes, inter-communal conflict, government violence against civilians, and other forms of social conflict not systematically tracked in other conflict datasets

[/https://www.strausscenter.org/ccaps-research-areas/social-conflict/database](https://www.strausscenter.org/ccaps-research-areas/social-conflict/database)

Nonviolent Action in Violent Contexts (NVAVC) dataset The core research project is an original, comparative investigation into the effects of nonviolent action by non-state actors in conflict settings <http://www.nvavcdata.org>

פוליטיקה אישית ופופוליזם – ימי שני: 20.5+ 6.5; ימי חמישי: 9.5+ 16.5.

רהט, גידי וזמיר שחף. 2019. פרסונליזציה פוליטית מקוונת: מפלגות ופוליטיקאים בישראל במבט השוואתי. המכון הישראלי לדמוקרטיה.

<https://www.idi.org.il/media/12563/political-personalization.pdf>

Akkerman, A., Mudde, C., & Zaslove, A. 2014. How populist are the people? Measuring populist attitudes in voters. *Comparative political studies*, 47(9), 1324-1353

Mudde, C. 2018. How populism became the concept that defines our age. *The Guardian*, 22(11).

Measuring populism: how the Guardian charted its rise (מדידה)

<https://www.theguardian.com/world/2018/nov/20/measuring-populism-how-guardian-charted-rise-methodology>

Norris, Pippa. 2020. "Measuring Populism Worldwide." HKS Faculty Research (מדידה)

Working Paper Series RWP20-002, February 2020. <https://www.hks.harvard.edu/publications/measuring-populism-worldwide><https://www.hks.harvard.edu/publications/measuring-populism-worldwide>

/The PopuList. <https://popu-list.org> (מדידה)

Kyle Jordan and Mounk Yascha, 2018, "The Populist Harm to Democracy: An (מדידה) Empirical Assessment", Tony Blair Institute for Global Change

Muller Philip and Schultz Anne, 2021, "Alternative media for a populist audience? (מדידה) Exploring political and media use predictors of exposure to Breitbart, Sputnik, and Co.", *Information, Communication & Society*, Vol. 24 (2), pp. 277-293

Blassing Sina and Wirz Dominique, 2019, "Populist and Popular: An Experiment on (מדידה) the Drivers of User Reactions to Populist Posts on Facebook", *SM+S*, pp. 1-12

אלימות פוליטית, הקצנה וחשיפה – ימי שני: 3.6+ 27.5; ימי חמישי: 23.5+ 30.5

האם כל התנועות מקדמות דמוקרטיה? בשיעורים אלה נדון בדפוסי המחאה הרדיקליים, בזיהוי תהליכי הקצנה הפוליטית ובאידיאולוגיות רדיקליות. כיצד ניתן להגדירם ואמוד אותם מבחינה אמפירית? מהם האילוצים והמגבלות הקיימים בכלי המחקר השונים?

David A. Snow, Donatella Della Porta, Bert Klandermans, Doug McAdam (eds.). 2013. *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Social and Political Movements*. Malden, MA: Wiley-Blackwell. "**radicalism**" (pp. 1050); "**extremism**" (Pp. 440-442); "**Violence and social movements**" (Pp. 1379-1382); "**High and Low Risk/cost Activism**" (pp. 558-559); "**Instrumental**

.(vs. **Expressive action**" (pp. 614-615); "**Violence against oneself**" (Pp. 1377-1378

Amy Ross Arguedas, Craig T. Robertson, Richard Fletcher, and Rasmus K. Nielsen, 2022, "Echo Chambers, Filter Bubbles, and Polarisation: a Literature Review", Report by Reuters Institute, University of Oxford

The Center for Research on Extremism, **C-REX**: <https://www.sv.uio.no/c-rex/> (מדידה) /english/topics

Reiter, J., Knorr, A., Lengersdorff, L., & Pfundmair, M. (2023). Same same but different?—How much of a difference does it make how we operationalize attitudes .?towards political violence in radicalization studies

Hirsch-Hoefler, S., Canetti, D., Rapaport, C., & Hobfoll, S. E. (2016). Conflict will harden your heart: Exposure to violence, psychological distress, and peace barriers in .Israel and Palestine. *British Journal of Political Science*, 46(4), 845-859

Shuman, E., Hasan-Aslih, S., van Zomeren, M., Saguy, T., & Halperin, E. (2022). (מדידה) Protest movements involving limited violence can sometimes be effective: Evidence from the 2020 Black Lives Matter protests. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 119(14)

Current research overstates American support for political violence; (מדידה) <https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2116870119>

/Political Violence @ A Glance: <https://politicalviolenceataglance.org>

חופש ביטוי, פייק ניוז וביטויי שנאה – ימי שני: 10.6; ימי חמישי: 6.6 + 13.6

Bennett Lance and Steven Livingston, 2021, A brief History of the Disinformation Age, (eds.) .Bennett Lance and Livingston Steven, Cambridge University Press, pp. 1-38

Marwick Alice, 2018, "Why do People Share Fake News? A Sociotechnical Model of Media .Effects", *Georgetown Law Technology Review* Vol 2(2), pp. 474-510

Rogers, R., & Niederer, S. (2020). The politics of social media manipulation (p. 257). (מדידה) .Amsterdam University Press

Miró-Llinares, F., & Aguerri, J. C. (2023). Misinformation about fake news: A (מדידה) systematic critical review of empirical studies on the phenomenon and its status as a .'threat'. *European Journal of Criminology*, 20(1), 356-374

Cantarella, M., Fraccaroli, N., & Volpe, R. (2023). Does fake news affect voting (מדידה) .behaviour?. *Research Policy*, 52(1), 104628

Measuring the reach of "fake news" and online disinformation in Europe. (מדידה) <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/measuring-reach-fake-news-and-online-disinformation-europe>

/https://ide.mit.edu/insights/measure-your-online-misinformation-exposure

מפגש מסכם – הצגת נושאי המחקר בכיתה (פוסטרים) ודיון קבוצתי – ימי שני: 17.6; ימי חמישי

20.6